

Arrest

nr. 306 247 van 7 mei 2024
in de zaak RvV X / IV

Inzake: X

Gekozen woonplaats: ten kantore van advocaat A. LOOBUYCK
Langestraat 46/1
8000 BRUGGE

tegen:

de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen

DE VOORZITTER VAN DE IVde KAMER,

Gezien het verzoekschrift dat X, die verklaart van Syrische nationaliteit te zijn, op 8 november 2022 heeft ingediend tegen de beslissing van de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen van 26 juli 2022.

Gelet op artikel 51/4 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

Gezien het administratief dossier.

Gelet op de beschikking van 1 februari 2024 met toepassing van artikel 39/73 van voormelde wet.

Gelet op het verzoek tot horen van 7 februari 2024.

Gelet op de beschikking van 26 februari 2024 waarbij de terechtzitting wordt bepaald op 18 maart 2024.

Gehoord het verslag van kamervoorzitter M. RYCKASEYS.

Gehoord de opmerkingen van advocaat A. HAEGEMAN, die *loco* advocaat A. LOOBUYCK verschijnt voor de verzoekende partij, en van attaché E. VANMECHELEN, die verschijnt voor de verwerende partij.

WIJST NA BERAAD HET VOLGENDE ARREST:

1. Overeenkomstig artikel 39/73, § 2 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen (hierna: de Vreemdelingenwet) werd aan de partijen de grond meegedeeld waarop de kamervoorzitter steunt om te oordelen dat het beroep door middel van een louter schriftelijke procedure kan ingewilligd worden. *In casu* wordt het volgende gesteld:

“Verzoekende partij, die verklaart van Syrische nationaliteit te zijn, dient beroep in tegen de beslissing “niet-ontvankelijk verzoek (internationale bescherming in een andere EU lidstaat)” van 26 juli 2022, genomen door de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen (hierna: de commissaris-generaal) op grond van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet.

Verzoekende partij voert in het verzoekschrift onder meer aan dat zij bij een eventuele terugkeer naar Bulgarije, waar haar internationale bescherming werd toegekend, een risico loopt op een onmenselijke en vernederend behandeling. Zij wijst naar haar psychische problemen waarvoor zij tot op heden in behandeling is. In dit verband heeft de Raad met toepassing van artikel 39/62 van de Vreemdelingenwet, aan beide partijen gevraagd om ten laatste tegen een welbepaalde dag actuele rapporten voor te leggen aangaande de

situatie van personen met een internationale beschermingsstatus in Bulgarije. Aan dit verzoek van de Raad werd door de partijen geen gevolg gegeven. De verwerende partij liet derhalve thans na om recente landeninformatie bij te brengen.

In het licht van de voorgaande verwijst de Raad naar de recente arresten van het Hof van Justitie over de draagwijdte van de samenwerkingsplicht waartoe de autoriteiten van de EU-lidstaten op basis van artikel 4 van de richtlijn 2011/95 verplicht zijn (HvJ 22 februari 2022, C-483/20, xxx/ CGVS, pt. 29-31 en HvJ 29 juni 2023, C-756/21, X / International protection Appeal Tribunals, Minister for Justice and Equality, Ierland, Attorney General, pt. 54-55). In beide zaken heeft het Hof van Justitie geoordeeld dat de autoriteiten van een EU-lidstaat verplicht zijn om in het kader van hun samenwerkingsplicht op het tijdstip dat de bestreden beslissing wordt genomen rekening te houden met alle relevante feiten betreffende de algemene situatie in het land van herkomst, dan wel in het land waar aan de verzoekende partij internationale bescherming werd verleend.

De autoriteiten van een EU-lidstaat zijn derhalve verplicht om op basis van objectieve, betrouwbare, nauwkeurige en naar behoren bijgewerkte gegevens een evaluatie te maken van het risico dat de verzoekende partij loopt in de lidstaat die haar internationale bescherming heeft verleend om aan een onmenselijke en vernederende behandeling te worden onderworpen vanwege tekortkomingen die hetzij structureel of fundamenteel zijn, hetzij bepaalde groepen personen raken.

Van verzoekende partij kan worden geëist dat zij op basis van haar eigen verklaringen en van de bewijsstukken waarover zij beschikt haar eigen persoonlijke situatie voldoende aantoont. Er wordt van haar echter niet verwacht objectieve, betrouwbare, nauwkeurige en naar behoren bijgewerkte informatie te verstrekken die het mogelijk maakt om het bestaan van tekortkomingen in de lidstaat die haar internationale beschermingsstatus heeft verleend of de ernst van het risico dat zij loopt bij terugkeer naar deze lidstaat aan te tonen. Deze verplichting komt aldus toe aan de bevoegde autoriteiten van de EU-lidstaten (zie in deze zin nog de conclusies van de advocaat-generaal Jean Richard van het Hof van Justitie van 13 juli 2023 in de zaak C-392-22 X/ Staatsecretaris van Justitie en Veiligheid).

Gelet op het voorgaande kan de verwerende partij zich niet onttrekken aan haar verplichting om objectieve, betrouwbare, nauwkeurige en naar behoren bijgewerkte gegevens te verzamelen over de situatie van personen die internationale bescherming genieten in deze lidstaat om het risico om bij terugkeer naar deze EU-lidstaat te worden blootgesteld aan een behandeling in strijd met artikel 3 van het EVRM te beoordelen. Dit knelt des te meer daar de verzoekende partij voor het nemen van de bestreden beslissing uitdrukkelijk had gewezen op het feit dat zij in Bulgarije veroordeeld is geweest tot een gevangenisstraf van anderhalve jaar waarvan tweeënhalve maanden effectief opgesloten geweest in de gevangenis aldaar. Aldus had de verwerende partij voor het nemen van de bestreden beslissing uit eigen beweging het door de verzoekende partij ingeroepen risico in het licht van objectieve landeninformatie moeten onderzoeken.

In casu heeft de verwerende partij nagelaten om voor het nemen van de bestreden beslissing rekening te houden met de objectieve landeninformatie, noch heeft zij actuele landeninformatie voorgelegd naar aanleiding van de vraag van de Raad met toepassing van artikel 39/62 van de Vreemdelingenwet.

Gezien de Raad in deze de nodige onderzoeksbevoegdheid ontbeert, ontbreekt het hem aldus aan essentiële elementen om te komen tot de in artikel 39/2, § 1, tweede lid, 1° van de Vreemdelingenwet bedoelde bevestiging of hervorming zonder aanvullende onderzoeksmaatregelen te moeten bevelen. Bijgevolg lijkt het erop dat de bestreden beslissing dient te worden vernietigd overeenkomstig artikel 39/2, § 1, tweede lid, 2° van de Vreemdelingenwet.”

2. Door een verzoek tot horen in te dienen, maakt de verwerende partij kenbaar dat zij het niet eens is met deze in de beschikking opgenomen grond (zij wordt overeenkomstig artikel 39/73, § 3 van de Vreemdelingenwet immers geacht met deze grond in te stemmen wanneer zij niet vraagt om te worden gehoord). In dit kader benadrukt de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (hierna: de Raad) dat het verzoeken om een hoorzitting om alsnog zijn visie kenbaar te maken de enige functie van het verzoek tot horen is (cf. Wetsontwerp van 6 december 2010 houdende diverse bepalingen (II), Memorie van toelichting, Parl.St. Kamer, 2010-2011, nr. 53 0772/001, 25, 26) en dit verzoek zodoende niet mag beschouwd worden als een bijkomende memorie.

3. In het proces-verbaal van terechtzitting van 18 maart 2024 staat het volgende vermeld:

“De Kvz nodigt uit om te reageren op de beschikking, voorwerp van de vragen tot horen.

VwP verwijst naar de recent door haar neergelegde landeninformatie die bevestigt dat statushouders in Bulgarije niet systematisch blootgesteld worden aan een schending van art. 3 EVRM, zij volhardt in de motieven van de bestreden beslissing.

VzP legt ter zitting nog een aanvullende nota neer en wijst op de vicieuze cirkel van het niet kunnen bekomen van documenten zonder het hebben van een adres, quod in casu. Ze wijst op haar psychologische kwetsbaarheid en deelt de optimistische visie van de CGVS niet op basis van het AIDA-rapport en wijst verder op rapporten van de Duitse autoriteiten die ze neerlegt. VwP stelt dat deze geen afbreuk doen aan de rechtspraak van de Raad.”

4. Thans ligt, waar deze ten tijde van de beschikking van 1 februari 2024 ontbrak, wel actuele en objectieve landeninformatie voor.

Op 11 maart 2024 maakte de verwerende partij bij aanvullende nota de volgende informatie over:
- AIDA, "Country Report: Bulgaria. Update 2022", 21 april 2023.

Verzoeker haalt datzelfde rapport in zijn ter zitting neergelegde aanvullende nota eveneens aan.

5. Het betreft *in casu* verzoekers tweede verzoek om internationale bescherming.

Verzoeker verklaart in het kader van huidig volgend verzoek dat zijn psychische gezondheidssituatie zeer slecht is en dat hij geen rust vindt in zijn hoofd. Hij legde eerder ter ondersteuning hiervan een medisch attest van een psycholoog van 18 maart 2022 neer. Per aanvullende nota van 8 maart 2024 legt verzoeker een kort verslag van opvolging voor van 28 december 2022 van een assistent-psychiater.

6. De situatie van personen die internationale bescherming genieten in Bulgarije

Op 5 april 2013 hebben de Bulgaarse autoriteiten verzoeker subsidiaire bescherming toegekend. Verzoeker toont niet aan deze internationale bescherming niet langer meer te genieten.

Uit het rapport AIDA Bulgarije update 2022 blijkt dat vluchtelingen dezelfde rechten hebben als Bulgaarse onderdanen. Personen die de subsidiaire bescherming kregen, hebben dezelfde rechten als derdelanders met een permanent verblijfsrecht gekregen. Van 2013 tot 2022 waren er geen integratieprogramma's. Hierdoor hadden personen met internationale bescherming een beperkte toegang tot of een beperkt vermogen om te genieten van zelfs de meest elementaire sociale, arbeids- en gezondheidsrechten. Hierdoor was de bereidheid van deze personen om in Bulgarije te verblijven dan ook beperkt. Wel bestaat er sinds 2016 een wettelijk kader, dat in 2017 werd herzien, om te voorzien in integratieprogramma's. Sinds de goedkeuring hebben slechts 83 statushouders integratiesteun gekregen, maar deze financiering was afkomstig van de Europese Unie en niet van een nationaal integratiemechanisme. Dankzij de niet aflatende inspanningen van UNHCR, de Refugee Council en het Rode Kruis met de steun van de SAR (State Agency for Refugees), hebben de districten Vitosha en Oborishte (gemeente Sofia) in 2021 integratiesteun verleend aan 83 personen, waarvan de meerderheid gezinnen waren, maar ook 2 alleenstaande statushouders. In zijn verslag van april 2018 heeft de speciale vertegenwoordiger van de Raad van Europa voor migratie en vluchtelingen ook benadrukt dat, hoewel de decentralisatie van integratie-verantwoordelijkheden van de overheid naar gemeenten in principe een verstandige stap voorwaarts is, de uitvoering van die verantwoordelijkheden niet verplicht is, maar aan de gemeenten wordt overgelaten, waardoor dit vragen oproept over de doeltreffendheid van de integratiemaatregelen in Bulgarije. Dit werd geïllustreerd door het feit dat geen enkele gemeente vrijwillig integratieovereenkomsten heeft gesloten, hoewel er middelen aan hen zouden worden toegewezen voor elke vluchteling die een dergelijke overeenkomst afsluit. Rechtbanken en *human rights monitoring bodies* hebben rekening gehouden met de behandeling van personen die internationale bescherming genieten in Bulgarije bij het beoordelen van de rechtmatigheid van overdrachten naar Bulgarije. In een zaak van 15 december 2016 sprak het Mensenrechtencomité van de Verenigde Naties zich uit tegen de terugkeer van een Syrisch gezin uit Denemarken naar Bulgarije, op grond van het feit dat hun verblijfsvergunning hen niet zou beschermen tegen belemmeringen bij de toegang tot gezondheidszorg of risico's op armoede en ontbering. Soortgelijke argumenten zijn te vinden in de voorlopige maatregelen die het Mensenrechtencomité op 1 februari 2017 heeft genomen om de overdracht van een Afghaans gezin met drie jonge kinderen van Oostenrijk naar Bulgarije te voorkomen. De nationale migratiestrategie voor de periode 2021-2025 werd goedgekeurd, met een hoofdstuk over integratie, waarin wordt vermeld dat er beleid wordt uitgevoerd met AMIF-financiering, maar er worden geen specifieke gebieden voor verbetering opgesomd (AIDA Bulgarije update 2022, p. 101-103).

Vluchtelingen verkrijgen een verblijfstitel geldig voor vijf jaar, terwijl subsidiaire beschermden een verblijfstitel geldig voor drie jaar krijgen. Om deze documenten te verkrijgen dient de persoon die geniet van internationale bescherming geregistreerd te zijn in de "civiele nationale database" (ЕЦРПАОН). De registratie in het ЕЦРПАОН is verplicht voor personen die internationale bescherming genieten. Op basis daarvan krijgen ze een uniek identificatienummer. Pas na deze registratie kunnen de begunstigden van internationale bescherming identiteitsdocumenten aanvragen. Om in de nationale databank te worden geregistreerd, moet iemand onder meer een woonplaats hebben. Pas erkende begunstigden die in opvangcentra hebben gewoond, mogen volgens de SAR echter niet langer het adres van het desbetreffende opvangcentrum als woonplaats opgeven. Sinds eind 2016 kunnen begunstigden dus geen geldig adres of domicilie opgeven, aangezien ze geen verblijfplaats kunnen huren zonder een geldig identiteitsdocument. Deze juridische 'catch 22' heeft geleid tot voortdurende wanpraktijken, waaronder valse huur- en adresregistraties om begunstigden in staat te stellen identiteitsdocumenten te verkrijgen, aangezien een geldig identiteitsdocument een voorwaarde is voor het uitoefenen van hun rechten (AIDA Bulgarije update 2022, p. 103-105).

Hoewel er in de praktijk geen systematische herziening van de beschermingsstatus plaatsvindt, worden beëindigingsprocedures opgestart door de SAR wanneer het MOI (ministerie Binnenlandse Zaken) informatie verstrekt waaruit blijkt dat statushouders ofwel naar hun land van herkomst zijn teruggekeerd, hun verblijfplaats of staatsburgerschap in een derde land hebben verkregen, of hun Bulgaarse identiteitsdocumenten niet hebben verlengd voor een periode van meer dan 3 jaar. In 2020 werd door een wijziging van de wet een extra clausule ingevoerd, die het mogelijk maakt om de internationale bescherming te beëindigen of in te trekken wanneer de statushouder zijn verlopen Bulgaarse verblijfskaart niet heeft vernieuwd of niet heeft vervangen als ze verloren is, gestolen of vernietigd werd, binnen een periode van 30 dagen. Ondanks het feit dat het in strijd is met het Vluchtelingenverdrag, was het amendement bedoeld om een door de SAR toegepaste misstand te legaliseren (AIDA Bulgarije update 2022, p.105 -106).

Eind 2020 werd de wet gewijzigd om de bepaling te schrappen die voorzag in financiële steun voor huisvesting voor een periode van maximaal 6 maanden vanaf de datum van inwerkingtreding van het besluit tot verlening van internationale bescherming. In de praktijk is het echter zo dat sommige meer kwetsbare personen die internationale bescherming genieten nog steeds enkele maanden in de opvangcentra verblijven omdat er geen integratieondersteuning is. Eind 2022 verbleven 298 begunstigden van internationale bescherming in opvangcentra. Begunstigden ondervinden acute problemen bij het vinden van huisvesting vanwege de juridische 'catch 22' rondom burgerlijke registratie. Het bezit van geldige identificatiedocumenten is noodzakelijk om een huurcontract af te sluiten (zie hoger) (AIDA Bulgarije update 2022, p.111).

7. Uit de informatie die heden voorligt, met name voormeld rapport van AIDA, blijkt dat er in Bulgarije sprake is van een precaire situatie waardoor de grootste voorzichtigheid en zorgvuldigheid zijn geboden bij de beoordeling van beschermingsverzoeken van statushouders in Bulgarije. De situatie voor statushouders in en bij terugkeer naar Bulgarije is ernstig en moeilijk, hetgeen onder andere het gevolg is van de administratieve obstakels waarmee zij worden geconfronteerd waardoor zij in zware en schrijnende levensomstandigheden kunnen terecht komen met belemmeringen inzake de toegang tot huisvesting en de bijna onbestaande beschikbaarheid van integratieprogramma's. Echter, er kan niet worden afgeleid dat de situatie van personen die er internationale bescherming hebben gekregen dermate ernstig is dat zij bij een terugkeer naar dat land *a priori* een reëel risico lopen om terecht te komen in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie waar de Bulgaarse autoriteiten onverschillig tegenover (zouden) staan en een individuele beoordeling van hun situatie niet meer nodig is.

Rekening houdend met de ter beschikking gestelde informatie kan in de huidige stand van zaken niet worden geconcludeerd dat (i) de levensomstandigheden van begunstigden van een internationale beschermingsstatus in Bulgarije zodanig zijn dat deze begunstigden, als zij naar daar zouden terugkeren, *a priori* allemaal automatisch geconfronteerd zouden worden met een reëel risico om terecht te komen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie waartegenover de Bulgaarse autoriteiten onverschillig (zouden) staan en dat (ii) een meer diepgaande individuele beoordeling niet langer nodig is.

De situatie in Bulgarije, zoals die blijkt uit de bijgebrachte informatie, is op zichzelf niet voldoende om zonder meer te concluderen dat de bescherming die wordt geboden aan iedereen die daar internationale bescherming heeft bekomen, niet langer effectief of voldoende zou zijn, noch dat alle statushouders bij een terugkeer naar Bulgarije zullen terechtkomen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie, ook al wordt de situatie daar gekenmerkt door grote onzekerheid of een sterke verslechtering van de levensomstandigheden.

8. De Raad beklemtoont dat er evenwel sprake is van een zeer precaire situatie waardoor de grootste voorzichtigheid en zorgvuldigheid zijn geboden bij de beoordeling van beschermingsverzoeken van begunstigden van internationale bescherming in Bulgarije. In dit verband moet rekening worden gehouden met "*alle gegevens van de zaak*" (HvJ 19 maart 2019, C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, *Ibrahim e.a./ Bundesrepublik Deutschland*, pt. 89) en is het noodzakelijk om het verzoek om internationale bescherming van verzoeker op basis van zijn individuele omstandigheden te beoordelen.

Hoe problematischer de situatie van begunstigden van internationale bescherming in de betreffende lidstaat na een analyse op basis van objectieve, betrouwbare, nauwkeurige en naar behoren bijgewerkte gegevens blijkt te zijn, des te minder zal van de verzoeker kunnen worden geëist dat hij specifieke elementen aanbrengt die in zijn hoofde een "*bijzondere kwetsbaarheid*" aantonen.

9. De individuele omstandigheden van verzoeker

Wat zijn individuele situatie betreft, blijkt uit de bijgebrachte documenten dat verzoeker eerder te kampen had met ernstige psychologische problemen en eind 2022 na een spoedopname in het ziekenhuis psychiatrisch werd opgevolgd en behandeld.

Daarnaast wijst verzoeker er in zijn verzoekschrift op dat hij *“geen enkele pied à terre meer heeft in Bulgarije. Het is dus zeer realistisch dat zij opnieuw in die “catch 22” verzeild zou raken”*. Hij verwijst in die zin ter zitting naar “de vicieuze cirkel van het niet kunnen bekomen van documenten zonder het hebben van een adres” en stelt zich in zo’n situatie te bevinden.

Verzoeker heeft blijkens zijn verklaringen nooit verblijfspapieren gehad in Bulgarije en heeft er sinds zijn vertrek uit het land in het jaar 2016 niet meer verbleven.

10. Gelet op het geheel van de voorliggende elementen, met name de actuele en nieuwe landeninformatie waaruit onder meer blijkt dat de situatie voor statushouders in en bij terugkeer naar Bulgarije erg precair kan zijn, waardoor zij kunnen terechtkomen in moeilijke en schrijnende levensomstandigheden met belemmeringen inzake de toegang tot onder andere huisvesting en socio-economische en medische hulp, en de bijkomende psychologische attesten die verzoeker neerlegt aangaande zijn psychische kwetsbaarheid, acht de Raad een verder en gedegen onderzoek aangewezen.

Rekening houdend met wat voorafgaat alsook met het gegeven dat hij niet de nodige onderzoeksbevoegdheid heeft, ontbreekt het de Raad aldus aan essentiële elementen om te komen tot de in artikel 39/2, § 1, tweede lid, 1° van de Vreemdelingenwet bedoelde bevestiging of hervorming zonder aanvullende onderzoeksmaatregelen te moeten bevelen. Bijgevolg dient de bestreden beslissing te worden vernietigd overeenkomstig artikel 39/2, § 1, tweede lid, 2° van de Vreemdelingenwet en artikel 39/76, § 2 van de Vreemdelingenwet.

OM DIE REDENEN BESLUIT DE RAAD VOOR VREEMDELINGENBETWISTINGEN:

Artikel 1

De beslissing genomen door de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen op 26 juli 2022 wordt vernietigd.

Artikel 2

De zaak wordt teruggezonden naar de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting op zeven mei tweeduizend vierentwintig door:

M. RYCKASEYS,
M. DENYS,

kamervoorzitter,
griffier.

De griffier,

De voorzitter,

M. DENYS

M. RYCKASEYS